

M. S.

Testi:ma rahwa

K a l e n d e r,

ehf

Z ä h t = N a m a t

I 8 3 9

• Nasta peäle, parrast meie

Jesanda Jesusse Kristusse
sündimist.

Gel Nastal on 365 Päwa.

Talliñas,
eräffitud Lindworsi kirjadega.

Märkide selletaminne.

Moore = ku.

Esfinenne werend.

Täis = ku.

Wiimne werend.

p. pärrast.

p. l. pärrast lounat.

e. l. enne lounat.

P. Pühha.

Der Druck dieses blos zum Gebrauch in den Ostsee-
Provinzen bestimmten Kalenders ist unter den gesetzlichen
Bedingungen gestattet.

Dorpat, den 7. September 1838

(L. S.)

M. v. Engelhardt,
Censor.

Sündind asja aiaarw.

Lomissfest tännini 5788 aast.

Kristusse sündimissfest tännini 1839 —

Et Peterpurri liina ehhitama
hakkati 136 —

Et meie Ma Wenne-rigi wals-
litsusse alla sai 129 —

Et suurtkoli Tartus asjutati 37 —

Et usi rougid hakkati pannema 36 —

Et Prantsus Wenne-maale
tulli ja Moskwa arrapõl-
letas 27 —

Et Tallinna-maal priust kulu-
rati 22 —

Et Riia-maal priust kulutati 19 —

Et Keiser Nikolai wallitse-
mas on 14 —

Joulo ja Wastla päwa wahhel on 6 Näd-
dalat ja 2 Päwa.

Kristusse ümberleikamisest. Luf. 2, 21.

1 Pühhap.	Neäri Pääw.	Uita Jum.
2 Esmasp.	Abel, Set	
3 Teisip.	Enok	 4, 32 p. e.
4 Keßnäd.	Metusalem	Külma
5 Neljasp.	Simon	
6 Rede.	3 Kunn. Pühha.	ilmad.
7 Laupäaw.	Julianus	

Jesüs 12 aastat wanna. Luf. 2, 41.

8 Pühhap.	1 P. p. 3. K. P.	Külma ja
9 Esmasp.	Peatus	
10 Teisip.	Paawli P.	 0, 56 p. e.
11 Keßnäd.	Emraim	lumme
12 Neljasp.	Rein	tuisko.
13 Rede.	Hilarius	Wägga
14 Laupäaw.	Robert	

Pulmad Rana Liinas. Joann. 2, 1.

15 Pühhap.	2 P. p. 3. K. P.	külm ja
16 Esmasp.	Kisbert	

17 Teisip.	Tõnnise P.	 5, 19 p. e.
18 Keßnäd.	Uksel	
19 Neljasp.	Sara	selge taes
20 Rede.	Waab. Seb.	was.
21 Laupäaw.	Neto	

Wina; Mäest. Matt. 20, 1.

22 Pühhap.	9. P. e. Kr. üll. P.	Lumme
23 Esmasp.	Lotta	
24 Teisip.	Timoteus	 8, 19 p. e.
25 Keßnäd.	Paaw. Umberp.	saddo
26 Neljasp.	Policarpus	ja pohja
27 Rede.	Krisostom	
28 Laupäaw.	Karel	

Külwi Mehhest. Luf. 8, 4.

29 Pühhap.	8. P. e. Kr. üll. P.	tuul.
30 Esmasp.	Udelgund	
31 Teisip.	An	

12nemal selle ku päwal touseb päike kello 8 ning
 ähhe pole tundi, lähkäh loja kello 3 ning ähhe
 pole tundi. Pääw on pikk 7 tundi, ja ö 17 tundi.

1 Keskäd.	Priigitta	 5, 7 e. e.
2 Neljasp.	Küünla P.	
3 Kede.	Hanna	
4 Laupäaw.	Weronika	
		Külmad

Kristusse kannataminne. Luf. 18, 31.

5 Pühhap.	Paasto Pühha.	santid
6 Esmasp.	Dorkenne	ilmad.
7 Teisip.	Wastla P.	 9, 28 p. e.
8 Keskäd.	Zuhka P.	
9 Neljasp.	Upolonia	
10 Kede.	Edo	
11 Laupäaw.	Elwina	Wahhel selge

Kristusse kiusatusfest. Matt. 4, 1.

12 Pühhap.	1 P. Paastus	taewas
13 Esmasp.	Penigna	ja
14 Teisip.	Walentin	külm toob
15 Keskäd.	Palwe Pääw.	 10, 14 e. e.
16 Neljasp.	Juliana	

17 Kede.	Konstantia	lummes
18 Laupäaw.	Konfordia	saddo.

Kananea Naesest. Matt. 15, 21.

19 Pühhap.	2 P. Paastus.	Sim. Ap.
20 Esmasp.	Eigarius	Zuulsed
21 Teisip.	Jesaias	ilmad.
22 Keskäd.	Peetri P.	 3, 10 p. e.
23 Neljasp.	Mina	
24 Kede.	Maddise P.	
25 Laupäaw.	Wiktorius	

Kristus aiab kurratid wälja. Luf. 11, 14.

26 Pühhap.	3 P. Paastus.	Lumme
27 Esmasp.	Leander	saddo.
28 Teisip.	Iustus	

16nemal selle ku päwal touseb päike kello 7, lähhäb loja kello 5. Pääw on 10, d 14 tundi pikk.

1 Keßnäd.	Albinus	Tuulsed
2 Neljasp.	Medea	ilmad,
3 Rede.	Runikunde	 3, 51 p. e.
4 Laupääd.	Adrian	

5000 Mehhe sõitmisest. Joan. 6, 1.

5 Pühhap.	4 P. Paastus	wahhel
6 Esmasp.	Kotwrid	selged
7 Teisip.	Perpetua	päwad.
8 Keßnäd.	Siprian	
9 Neljasp.	Põõri P.	
10 Rede.	Mefeus	 7, 7 e. e.
11 Laupääd.	Konstantin	

Jesuz kirowidega wißsatud. Joan. 8, 46.

12 Pühhap.	5 P. Paastus	Krefor
13 Esmasp.	Ernestus	Tasfane ja
14 Teisip.	Sakarias	waike ilm.
15 Keßnäd.	Longinus	
16 Neljasp.	Aleksander	Õfel kül-

17 Rede.	Truto	
18 Laupääd.	Kawriel	 3, 57 e. e.

Kristusse sisse sõitmisest. Matt. 21, 1.

19 Pühhap.	6 P. Paastus	metab.
20 Esmasp.	Olga	
21 Teisip.	Pent	Tormised
22 Keßnäd.	Kawael	ilmad.
23 Neljasp.	Suur Neljas P.	
24 Rede.	Suur Rede.	Sulla ilm.
25 Laupääd.	Paast. Mar. P.	

Kristusse illestoumisest. Mark. 16, 1.

26 Pühhap.	Es sim. P.	 6, 11. e. e.
27 Esmasp.	Teine P.	
28 Teisip.	Kolmas P.	Lummesaddo.
29 Keßnäd.	Eustahius	ja niisked
30 Neljasp.	Adonius	ilmad.
31 Rede.	Tetlaus	

ionemal selle ku päwal touseb päike kello 6, lähkää loja kello 6. Pääd on 12, ja õ 12. tundi pirk.

Aprilis.

Jürri-ehl Mahla-Ku.

1 Laupääw. | Karjal. P. | Head

Kinnipandud uksest. Joann. 20, 19.

2 Pühhap.	1. P. p. Üll. P.	0, 56 e. e.
3 Esmasp.	Werdinand	
4 Teisip.	Ambrosius	kewwadised
5 Keßnäd.	Maksim	ilmad,
6 Neljasp.	Kõlestin	
7 Kede.	Aron	
8 Laupääw.	Eiborius	6, 32 p. e.

Heast karjatsest. Joann. 10, 12.

9 Pühhap.	2. P. p. Üll. P.	wahhel
10 Esmasp.	Esekiel	tormised.
11 Teisip.	Leo	õ külmad
12 Keßnäd.	Julius	ja
13 Neljasp.	Justinus	päwal päwa
14 Kede.	Künni P.	
15 Laupääw.	Olimpia.	

Sel Kuul on 30 Päwa.

Ürriteße aia pärrast. Joann. 16, 16.

16 Pühhap.	3. P. p. Üll. P.	8, 59 p. e.
17 Esmasp.	Rudolw	
18 Teisip.	Hans	paistfed
19 Keßnäd.	Simon	ilmad.
20 Neljasp.	Jakobine	Kanged
21 Kede.	Simon	tormid,
22 Laupääw.	Kajus	

Kristusse ärraminneissest. Joann. 16, 5.

23 Pühhap.	4 P. p. Üll. P.	Jürri P.
24 Esmasp.	Albert	5, 21 p. e.
25 Teisip.	Markusse P.	
26 Keßnäd.	Esekiel	wahhel
27 Neljasp.	Anastasiu	wihmane
28 Kede.	Witalis	ilm.
29 Laupääw.	Reinmund	

Digest pallunissest. Joann. 16, 23.

30 Pühhap. | 5 P. p. Üll. P. |

12nemal selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 4, ning lähkää loja pool tundi pärrast kello 7. Päaw on pitk 15, ja õ 9 tundi.

1 Esmasp.	Wolbri P.	 8, 49 e. e.
2 Teisp.	Sigismund	
3 Keßnäd.	† Leidminne.	Sojad
4 Neljasp.	Suur † P.	ilmad.
5 Rede.	Kottard	
6 Laupäaw.	Susanna	Wihma.

Nõmüstajast. Joann. 15, 26.

7 Pühhap.	6 P. p. III. P.	 8, 5 e. e.
8 Esmasp.	Tanislauß	
9 Teisp.	Niggula P.	Ilm lähheb
10 Keßnäd.	Gordian	iggapäaw
11 Neljasp.	Liberatus	sojemaks.
12 Rede.	Henriette	
13 Laupäaw.	Sermatus	

Pühhaß Waimust. Joann. 14, 23.

14 Pühhap.	Nelli Pühhi.	Wägga
15 Esmasp.	Teine Pühha.	 0, 24 p. e.
16 Teisp.	Kolmas Pühha.	

17 Keßnäd.	Anton	tuulne.
18 Neljasp.	Erik	Pilwne taes
19 Rede.	Uggäus	was ja
20 Laupäaw.	Sebilla	

Kristus ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

21 Pühhap.	3 aino Jumm. P.	wihma.
22 Esmasp.	Emilie	Ilm
23 Teisp.	Federius	
24 Keßnäd.	Ester	 1, 15 e. e.
25 Neljasp.	Urbanus	
26 Rede.	Eduard	
27 Laupäaw.	Eudolp	lähheb

Nikkast mehhest. Luk. 16, 19.

28 Pühhap.	1 P. p. 3. a. J. P.	selgeks.
29 Esmasp.	Maksimilian	
30 Teisp.	Wigand	 4, 20 p. e.
31 Keßnäd.	Petronella	

8mal selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 3. ning lähhab loja pole tundi pärrast kello 8. Päaw on pikk 17. ö agga 7. tundi.

1 Neljasp.	Kotskal	Sojad
2 Rede.	Mart	ilmad.
3 Laupäädw.	Erastus	

Surest õhto: sõma: aiast. Luf. 14, 16.

4 Pühhap.	2 P. p. 3. a. J. P.	Mürristas
5 Esmasp.	Poniwastus	minne
6 Teisp.	Artemius	 11, 40 p. e.
7 Keßnäd.	Eukretsia	
8 Neljasp.	Medardus	wähhendab
9 Rede.	Pertram	soja.
10 Laupäädw.	Pitkem P.	

Raddunud lambast. Luf. 15, 1.

11 Pühhap.	3 P. p. 3. a. J. P.	Siis tulles
12 Esmasp.	Vasilides	wad head
13 Teisp.	Tobias	wilja
14 Keßnäd.	Walerius	
15 Neljasp.	Widi Pääw.	 1, 38 e. e.
16 Rede.	Justina	
17 Laupäädw.	Nikander	

Olge armolissed. Luf. 6, 36.

18 Pühhap.	4 P. p. 3. a. J. P.	kaswatajad
19 Esmasp.	Kerwasius	ilmad,
20 Teisp.	Wlora	ja
21 Keßnäd.	Rael	
22 Neljasp.	Karolina	 6, 53 e. e.
23 Rede.	Vasilius	
24 Laupäädw.	Jaani P.	

Rohkest kallastagist. Luf. 5, 1.

25 Pühhap.	5 P. p. 3. a. J. P.	jäwad
26 Esmasp.	Jeremias	ku
27 Teisp.	Marta	
28 Keßnäd.	Josua	 0, 40 e. e.
29 Neljasp.	Peter Pawli P.	otsani.
30 Rede.	Eufina	

ionemal selle ku päwal touseb päike 3 we
rendit pärrast kello 2, ning lähhab loja üks we
rend pärrast kello 9. Pääw on pitk 18 ning üks
pool tundi, õ agga 5 ning üks pool tundi.

1 Laupääd. | Teobald | Wägga

Wariferide Digusfest. Matt. 5, 20.

2 Pühhap.	6 P. p. 3. a. J. P.	H. Mar. P.
3 Esmasp.	Kornelius	sojad päwad.
4 Teisip.	Ulrik	Kanged
5 Keskäd.	Anselm	 4, 40 p. e.
6 Neljasp.	Hektor	mürrista:
7 Rede.	Demetrius	
8 Laupääd.	Kilian	

4000 Mehhe södtmissfest. Mark. 8, 1.

9 Pühhap.	7 P. p. 3. a. J. P.	missed ja
10 Esmasp.	7 Wenda.	wihma.
11 Teisip.	Eleonora	Illa weel
12 Keskäd.	Hindrik	sojad
13 Neljasp.	Marrette Pääw.	 1, 4 p. e.
14 Rede.	Ponawent	
15 Laupääd.	Apost. Jagg.	

Walle Prohwetideft. Matt. 7, 15.

16 Pühhap. | 8 P. p. 3. a. J. P. | päwad.

17 Esmasp.	Aleksius	Wägga kuitw.
18 Teisip.	Rosina	Pilmone
19 Keskäd.	Priderika	taemas ja
20 Neljasp.	Elias	 11, 27 e. e.
21 Rede.	Daniel	
22 Laupääd.	Maria Magd.	

Ullekohtuseft maia piddajast. Luf. 16, 1.

23 Pühhap.	9 P. p. 3. a. J. P.	mürrista:
24 Esmasp.	Kristina	missed,
25 Teisip.	Jakobi P.	wahhel
26 Keskäd.	Anno	head selged
27 Neljasp.	Marta	 10, 57 e. e.
28 Rede.	Pantalon	
29 Laupääd.	Olowi Pääw.	

Jerusalemma linna ärrarikmissfest. Luf. 19, 41.

30 Pühhap.	10 P. p. 3. a. J. P.	ilmad.
31 Esmasp.	Rebekka	

12nemal selle ku päwal toufeb päike pole tundi pärrast kello 3, ning lähkää loja pole tundi pärrast kello 8. Pääw on pitk 17, 8 agga 7 tundi.

1 Teisip.	Peetri W.	Wahhel
2 Kesknäd.	Annibal	selge
3 Neljasp.	Eleasar	taewas,
4 Rede.	Tomasius	 10, 16 e. s.
5 Laupäaw.	Oswald	

Wariserist ja Tölnarist. Luf. 18, 9.

6 Pühhap.	11 P.p.3.a.3.P.	wahhel
7 Esmasp.	Sekstus	tuulsed
8 Teisip.	Pusso	wihmased
9 Kesknäd.	Romanus	ilmad.
10 Neljasp.	Lauritse Pääw.	
11 Rede.	Herman	 11, 16 p. e.
12 Laupäaw.	Klara	

Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31.

13 Pühhap.	12 P.p.3.a.3.P.	Head
14 Esmasp.	Klementine	leikusse
15 Teisip.	Ruffi M. P.	ilmad,
16 Kesknäd.	Isaak	
17 Neljasp.	Willibald	

18 Rede.	Peno	 4, 26 p. e.
19 Laupäaw.	Sebald	

Preestrist ja lewitist. Luf. 10, 23.

20 Pühhap.	13 P.p.3.a.3.P.	pärast
21 Esmasp.	Rut	niisked
22 Teisip.	Willipert	ja
23 Kesknäd.	Sakus	
24 Neljasp.	Pertli Pääw.	
25 Rede.	Ludwif	 11, 59 p. e.
26 Laupäaw.	Trenens	

Rümnest Piddali = többisest. Luf. 17, 11.

27 Pühhap.	14 P.p.3.a.3.P.	tuulsed
28 Esmasp.	Augustus	
29 Teisip.	Joan. Huff.	pawad.
30 Kesknäd.	Benjamin	
31 Neljasp.	Kristwrid	

14nemal selle ku päwal touseb päike 3 werens
dit pärrast kello 4, ning lähhab loja werend pärr.
kello 7. Pääw on pitk 14 ning üks pool, 8
agga 9 ning üks pool tundi.

September. Suggise-ehk Mihkli-Ku.

1 Rede.	Elidius	Heitlik
2 Laupääd.	Elisa	ilm.
Mammonast. Matt. 6, 24.		
3 Pühhap.	15 P.p.3.a.3.P.	Selge taew
4 Esmasp.	Theodosia	 3, 37 e. e.
5 Teisp.	Moses	
6 Keskäd.	Magnus	was ja
7 Neljasp.	Regina	kuwad
8 Rede.	Mar. Sünd.	ilmad.
9 Laupääd.	Pruno	

Maini: linna Surnust. Luk. 7, 11.

10 Pühhap.	16 P.p.3.a.3.P.	Uddune.
11 Esmasp.	Pööri P.	 8, 48 e. e.
12 Teisp.	Sirus	
13 Keskäd.	Amatus	Willud.
14 Neljasp.	† Ullendam.	ööd.
15 Rede.	Nikodemus	Umbus
16 Laupääd.	Leontina	

Sel Kuul on 30 Päwa.

Wee: többisest. Luk. 14, 1.

17 Pühhap.	17 P.p.3.a.3.P.	 11, 22 p. e.
18 Esmasp.	Gottlib	
19 Teisp.	Werner	ja
20 Keskäd.	Wausta	wihmans
21 Neljasp.	MatteussePääd	
22 Rede.	Morits	ilm.
23 Laupääd.	Dsea	

Suremast Käsust. Matt. 22, 34.

24 Pühhap.	18 P.p.3.a.3.P.	Joann. sam.
25 Esmasp.	Arend	 3, 52 p. e.
26 Teisp.	Harald	
27 Keskäd.	Adolw	Selge
28 Neljasp.	Wentzel	taewas
29 Rede.	Mihkli P.	ja
30 Laupääd.	Hironimus	tuust.

12nemal selle ku päwal touseb päike kello 6, ning lähkääb loja kello 6. Pääd on pirk 12, ning 6 ka 12 tundi.

Ulwatud innimessest. Matt. 9, 1.

1 Pühhap.	19 P.p.3.a. J.P.	Leikusse P.
2 Esmasp.	Wolrad	Niisked
3 Teisp.	Jairus	 8, 3 p. e.
4 Keskend.	Prants	
5 Neljasp.	Wridebert	ilmad ja
6 Rede.	Eiso	kulmad
7 Laupäaw.	Malo	

Pulma ridest. Matt. 22, 1.

8 Pühhap.	20 P.p.3.a. J.P.	ddd.
9 Esmasp.	Tionisius	
10 Teisp.	Melhiore	 6, 10 p. e.
11 Keskend.	Purkart	
12 Neljasp.	Walwrid	Pilwne
13 Rede.	Teresia	taewas
14 Laupäaw.	Kalikstus	

Runningamehhe Poiast. Joann. 4, 47.

45 Pühhap.	21 P.p.3.a. J.P.	ja
46 Esmasp.	Kallus	
47 Teisp.	Leonhard	 9, 38 e. e.

18 Keskend.	Lukas	niiske
19 Neljasp.	Eutsius	ilm.
20 Rede.	Welisius	Selged
21 Laupäaw.	Ursel	

Kawwalast sullasest. Matt. 18, 23.

22 Pühhap.	22 P.p.3.a. J.P.	(Lutter. õige usso üll. P.)
23 Esmasp.	Sewerin	kulmad
24 Teisp.	Salome	 9, 50 e. e.
25 Keskend.	Krispin	
26 Neljasp.	Amandus	ilmad.
27 Rede.	Kapitolin	
28 Laupäaw.	Simon Juda	

Kohto; Rahhast. Matt. 22, 15.

29 Pühhap.	23 P.p.3.a. J.P.	ei mitte
30 Esmasp.	Ursalon	pikkalt.
31 Teisp.	Wolfgang	

16nemal selle ku päwal touseb päike pole tundi ärrast kello 7, ning lähkää loja pole tundi pärs ist kello 5. Päaw on pikk 9, õ 15 tundi.

November.

Talwe-Ru.

1 Keſſnäd.	Pühade Pääw.	Selge
2 Neljasp.	Hingede Pääw.	 10, 51 e. 8.
3 Rede.	Maurus	
4 Laupääw.	Otto	taewas ja

Jairi Lütrest. Matt. 9, 18.

5 Pühhap.	21 P.p.3.a.3.P.	külm
6 Esmasp.	Kaspar	ilm.
7 Teisip.	Baltasar	Se järrel
8 Keſſnäd.	Klaudius	 3, 52 e. e.
9 Neljasp.	Jobst	
10 Rede.	Mart. Lutter.	
11 Laupääw.	Mart. Piisk.	fulla.

Hirmſaſt Ürrakautamiſſe tööſt. Matt. 24, 15.

12 Pühhap.	25 P.p.3.a.3.P.	Selge taewas ja
13 Esmasp.	Arkadius	lumme
14 Teisip.	Predik	
15 Keſſnäd.	Leopold	 0, 4 e. e.
16 Neljasp.	Ottomar	
17 Rede.	Alweus	
18 Laupääw.	Gelasius	saddo.

Sel Kuul on 30 Päwa.

Wiimſeſt kohtopääwaſt. Matt. 25, 31.

19 Pühhap.	26 P.p.3.a.3.P.	Külm
20 Esmasp.	Amos	lähhab
21 Teisip.	Maria Ohw.	fangemaks.
22 Keſſnäd.	Sesilia	 4, 39 e. 8.
23 Neljasp.	Klement	
24 Rede.	Jossias	
25 Laupääw.	Kaddrina P.	

Künnest neitsitist. Matt. 25, 1.

26 Pühhap.	27 P.p.3.a.3.P.	Surnutte P.
27 Esmasp.	Jetta	lumme
28 Teisip.	Künter	
29 Keſſnäd.	Ewart	saddo.
30 Neljasp.	Andresse P.	

9mal ſelle fu päwal touſeb päike pole tundi pärraſt kello 8, ning lähhab loja pole tundi pärraſt kello 3. Pääw on piik 7, agga õ 17 tundi.

1 Rede.	Urend	 11, 27 p. e.
2 Laupääd.	Kandidus	

Kristusse	Sisse: soitmissest.	Matt. 21, 1.
3 Pühhap.	1 Kr. Tull. P.	Selge
4 Esmasp.	Parbo	taewas,
5 Teisip.	Sabina	kange
6 Kesküäd.	Nikolas P.	külm
7 Neljasp.	Agata	
8 Rede.	Mar. Sam.	 2, 23 p. e.
9 Laupääd.	Juhkum	

Lähhed enne wimist Päwa.		Luk. 21, 25.
10 Pühhap.	2 Kr. Tull. P.	Lühhem P.
11 Esmasp.	Zamasfus	jaab
12 Teisip.	Ottilia	pitkalt.
13 Kesküäd.	Eutisia	Tuisko.
14 Neljasp.	Nikasius	
15 Rede.	Johanna	 6, 24 p. e.
16 Laupääd.	Albina	

Joannes wangitornis.	Matt. 11, 2.	
17 Pühhap.	3 Kr. Tull. P.	Külm

18 Esmasp.	Kristow	lähhab
19 Teisip.	Eott	wähhemaks.
20 Kesküäd.	Abraham	Pilwne
21 Neljasp.	Toma. Pääd.	
22 Rede.	Tagobert	 10, 54 p. e.
23 Laupääd.	Peata	

Joannesse tunitistussest.	Joann. 1, 19.	
24 Pühhap.	4 Kr. Tull. P.	taewas
25 Esmasp.	Joulo	annab
26 Teisip.	Teine Pühha.	paljo
27 Kesküäd.	Kolmas P.	lund.
28 Neljasp.	Süta Lasta P.	
29 Rede.	Noa	
30 Laupääd.	Tawet	

Jumeks pannemissest.	Luk. 2, 33.	
31 Pühhap.	P. p. Joulo.	 9, 35 e. e.

Ionemal selle ku päwal touseb päike werend pärrast kello 9, ja lähhab loja 3 werendit pärrast kello 2. Pääd on pitk 5 ja üts pool tundi, 6 18 ja üts pool tundi.

Päwa ja Ku warjutamissed.

Sel aastal warjutakse Päike kaksford ja kuud ei mitte, agga meie maal ei olle üht ainust mitte nähha.

Esimesenne meie maal näggematta päwa warjutamine on 3mal Paastoku päwal, pärrast lounat kello 1.

Teine meie maal ka näggematta päwa warjutamine on 26mal Reikusseku päwal, bhto kello 9.

Uasta muutmissed.

Kewwade hakkab 9mal Paastoku päwal, kello 8, 31 minuti enne lounat. Siis on päaw ja õ ühhe pittused.

Sui hakkab 10mal Jaaniku päwal, kello 5, 31 minuti enne lounat. Siis on meil keigepitkem päaw.

Süggise hakkab 11mal Mihksiku päwal, kello 7, 29 minuti pärrast lounat. Siis jälle on päaw ja õ ühhe pittused.

Talwe hakkab 10mal Jouloku päwal, kello 0, 52 minuti pärrast lounat. Siis on meil keigelühhem päaw.

Teadaandminne mil, ja kus lada- piddamist on.

1. Tallinna Rubbernemangus.

Tallinnas 1. suur saksa laat. 20ma Junist
ku otsani. 2. Mihkli-ku 26 kuni 28
päeval ja petakse weiste ja hobboste lata.

Haapsalus Neeri-ku 10 ja 11 päeval ja
Mihkli-ku 14 ja 15 päeval.

Jõeleftmes nädal pärast Mihkli-päeva.

Jõhvis, Mihkli-ku 24 mal päeval ja veel
2 päeva.

Reblaste moisas Mihkli-päeval, ja veel 2 p.

Keila kiriko jures Mihkli-päeval.

Kollowerres, Neeri-ku 17 mal ja 18 mal
päeval, ja Wina-ku 4 mal ja 5 mal
päeval.

Lihhulas, Esmapäeval enne Wastla päeva,
ja Mihkli-ku 24 mal p.

Märjama kiriko jures, 3 mal Kristi
tullemise p.

Ortikal, Neeri-ku 7 mal ja 8 mal p.

Paides, Künla-ku 3 mal p. — Jani-
ku 25 mal p. ja Mihkli-ku 10 mal
ja 11 mal p.

Paldiskis, Künla-ku 2 ja 3 mal p. —
ja Mihkli-ku 21 ja 22 p.

Rakwerres, Neeri-ku 27 ja 28 p. —
Jani-ku 16 ja 17. p. — ja Mihkli-
päeval.

Raplas, esimesel redel pärast Mihklit ja
kolmandamal redel pärast Neeri päeva.

Rubbermango kohto kässo järrele ei pea
ennam lubba ollema, ei laupäeval egga püh-
hapäeval lata piddada, waid, pääw pärast
pühhapäeva.

2. Riia kubbernemangus.

Abja moisas, Mihkli-ku 2 ja 3 mal p.
Antso mois., Mihkl. ku 14 mal p.
Audro mois., 13 ja 14 Mihkli-ku päwal.
Helme mois. 15 mal Peikusselu p.
Käo mois. 10 mal Porri-ku p.
Kantso mois., 30 mal Rukki-ku p.
Kastna mois., 15 mal Mihkli-ku p.
Killingi mois., 1, 2 ja 3 mal Mihkl. ku p.
Kirrepeäl 17 mal Mihkl. ku p.
Koorte mois., 15mal Mihkli-ku päwal.
Kosse mois., 24 mal Rukki-ku p.
Kurresare liinas, 1) 6mal Webruaril hakkab suur saksa laat; petakse kümme päwa.
2) 1 Wina-ku päw. ja 3 päwa pärr. sedda.
Lustiwerre moisas, 15 mal Porri-ku p.
Mönniste mois., 10 mal Septembril.
Moisekaste mois, 10 mal Augustil.

Mustwees Marti-päwal.

Öldre mois., 10 ja 11 mal Septembril.
Perno liinas, 20 Julil hakkab saksa laat; petakse kolm nädalat. — Weiste ja hobose laat esmaspäwal ja teisipäwal enne Mihklit. Kolmas laat petakse esmaspäwal ja teisipäwal pärrast 3 Kr. tull. P.
Pölsamaal, 17 mal Mihkli-ku päwal.
Pörawerre mois., 13 mal Septembril.
Räppinas, 4 mal ja 5 mal Mihkli-ku p.
Rossi mois., 24 mal Peikusselu p.
Rouge mois., 8 Mihkli-ku p.
Senno mois., 21. Mihkli-ku p.
Tarto liinas, 1) Suur saksa laat, hakkab päaw pärrast 3 Kunninga päwa, petakse kolm nädalat. 2) Peetri laat, 29. Junil. 3) Mihkli-laad, 29 Septembril. 4) Marja-laad, 1. November.

Tarwaste moisas, Peetri-päwal.

Walga liinas, 1) Saksa laat, hakkab 2. Webruaril, petakse 8 päwa. 2) Jani-päwa laat. 3) Mihkli laat 24 mal Mihkli-ku p. 4) Marti-päwa laat.

Wastfeliinas Mihklipäwal.

Werro liinas, 1) Jani päwal. 2) 24 Mihkli-ku p. 3) 22 Künlaku p. suur saksa laat 8 päwa. 4) 10 mal Talweku p.

Weski moisas, 15 Porri-ku päwal.

Willandi liinas, 1) Saksa laat 2 Künlaku p. 2) Janipäwa laat. 3) Mihkli laat 24 Mihkli-ku päwal.

Keisri Herra Suggoselts.

Nikolai I. Wenne; Rigi Ülemwallitseja ja Keiser, sündinud 25. Junil 1796. — 43 aastat.

Aleksandra Weodorowna, Keisri Praua, sünd. 1. Julil. 1798. — 41 aastat.

Nende lapsed:

Suurwürstid:

1. Aleksander Nikolajewits, Wenne; Rigi aujärke pärria, Tsesarewits, sündinud 17. April 1818 — 21 aastat.
2. Konstantin Nikolajewits, sünd. 9. Septbr. 1827.
3. Nikolai Nikolajewits, sünd. 27. Julil 1831.
4. Mihhail Nikolajewits, sünd. 13. Oktobr. 1832.

Suurwürsti printsessid:

5. Maria Nikolajewna, sünd. 6. Aug. 1819.
6. Olga Nikolajewna, sünd. 30. August. 1822.
7. Aleksandra Nikolajewna, sünd. 12. Junil 1825.

Reisri wend.

Suurwürst Mihhail Pawlowits, sünd.

28. Jan. 1798. — 41 aastat.

Temma Praua: Helena Pawlowna, sünd.

28. Detsem. 1806. — 33 aastat.

Nende lapsed:

Suurwürsti printsessid:

1. Maria Mihhailowna, sünd. 25.

Webr. 1825.

2. Elisabet Mihhailowna, sünd. 14.

Mai 1826.

3. Katarina Mihhailowna, sünd. 16.

Aug. 1827.

Reisri õed.

1. Maria Pawlowna, sünd. 4. Webruar 1786, laulatati 3. Augustil 1804. Weismari Ma Wallitseja Karl Wridriki prauaks.

2. Anna Pawlowna, sünd. 7. Jan. 1795, laulatati 21. Webr. 1816. Hollandi Ma pärrispärria, Prints Willemi prauaks.

L u g g e m i s s e d.

I.

Kirriko kessad.

Uhhes linnas Saksamaal, ellas üks wana, wogga Jummalala mees, üks foggo: dušse Sppetaja, kes jo monne hea aasta, sedda kallist armo: sanna waimus ja wäes seäl olli kulutanud, ja omma jutluste läbbi, mis ta kül liht sannaga ütles, agga waimo dlli dlli jures — mitme tuhhandele jo jah: hutamist ja trööstimist olli saatnud. Uhhel pühhapäwal läks temma Jummalala tenistusse tunnil ta omma kirriko, jutlust ütles, ja minnes pallus temma ommas süddames Onnisteggiat, omma keigerohtemat armo tänna temmale anda, et se kal:

lis armo: sanna, mis ta piddi kulusutama,
ommeti ehk ühhe hingele, digeks igga-
wesse õnnistusse kassuks woiks tulla.
Nenda palludes astub wanna mees kirriko,
ja koggodus hakkab laulma, ja Oppetaja
siis astub ülles räästoli peäle, lōõb rääs-
toli sure Piibli lahti, agga ei tulle arra-
selletamisse salmid ta mele, mis ta jutlusse
alluseks tahtis panna. Kūl ta mõtleb
iggapiddi, ja pūab ennese mele tulletada,
agga ei tulle sest ühtegi, ja ka omma kirjo-
tud jutlusse, seddagi on koio mahhajātnud.
Agga kirjast otsides ja lehte ta sees ümber-
lūes, peab mees diete immeks pannema,
et film iggaord ikka nende sannade peäle
juhtub, kust loeme: „Innimesse Poeg on
tulnud õnsaks teggema, mis on arrakad-
dunud.“ Tubba kartus saab suremaks, sest
koggodus jo lõppeb laulmast, agga ep olle
arraselletamisse sannad weel kā, egga tulle
ka jutlussest, mis kirja pandud, sannage ta

mele. Mis siis muud, kui loeb agga ühhe
jutlusse hakkatusse palwe, agga woib ar-
wata, et wist kartlikko ja taewa pole õhkawa
süddamega. „Eks ma Sind ep olle pallu-
nud, — nenda kāis ta mõtte Õnnisteg-
gia pole — et Sa mulle tänna omma kei-
gerohkemat armo piddid andma? ja siiski
lassed sedda mulle sündida? oh aita, aita
mo Jeesus!“ — ja kohhe kulis heāle ommas
süddames kostwad: „Esimest salmi mõtta
kätte, mis peäle film langeb, ja selleta arra;
Jēsand on sinnoga!“ — Ta lōõb Piibli
ramato ueste lahti, ja film ta langeb sesam-
ma salmikesse peäle: „Innimesse Poeg on
tulnud õnsaks teggema, mis on arrakad-
dunud.“ Julgeks mees nüüd saab ja loeb
salmi koggodussele sure heāle ja wāega,
ja hakkab sedda arraselletama waimus ja
Jummala wāes, ja südda ta sees sai rus-
suks, ja koggodusse süddamed temmaga. —
Sai agga lõppetanud ja omma koio tulnud,

ta siis kohhe hakkas sedda imme asja laialt
järele mõtlema, mis tal kirrikus seförd
olnud, agga ei tahtnud arro sada, miks-
pärast Jēsand temmale sedda teinud. Ja
monni pääw sai mõda lainud, ilma et ta
kuulda sanud, mis head se jutlus olli teinud;
agga neljaspääw hommiko warra istub
wanna Öppetaja ommas kirjotamisse kam-
bris ja on kirjotamas, kui kuleb, et ukse
peäle kopputakse, ja tundmatta mees astub
tuppa, ja Öppetajat nähjes, kohhe on
wessi ta silmis ja temma ütlemas: „Armas,
kallis Öppetaja, ei woinud minna enam
jätta teid tännamatta, et ollete mo ello
hoidnud! — ja selleparrast nüüd tullin.“
Öppetaja kohhe nüüd hakkas mõtlema,
et se mees ta pühhapäwase jutlusse läbbi
wahhest ärfanud ja pöödnud, ja ütleb temma
wasto: Jah, armas mees, armo-öppetus,
se on üks Jummal wäggi, meie hinged
peästma ja meid õnneks teggema.

„Tõssi se, mis rāgite, kōstis kohhe mees,
agga ei mitte agga hing, waid mo ihho ja
hing mollemad on teie jutlusse läbbi pääs-
tetud!“

Ei sanud Öppetaja neist sannust kohhe
arro, waid pallus meest ta kõrwa mahha-
istuma ja temmale ülleärākima, kust nenda?
Mees siis istus toli peäle mahha, ja wōttis
nenda üttelda:

„Nende wiimse kahhe ku sees, mis nüüd
mōdalainud, armas Öppetaja, olin sures
hādda kimpus. Ollen waene mees ja hull
lapsi kaelas. Ei aitnud tō ja murre enam,
muud kui piddin agga teiste kēst laenama
ja wōlgo wōtma, et laste kōhhud tās said.
Kul teggin tōd ja nāggin waewa, agga ei
mōund se; ei joudnud minna wōllad āra-
tasfuda, egga tahhetud enam moga kan-
natada. Murre nüüd lāks sureks ja ei
teādnud enam kussagi abbi. Katsusin siis
— sest ei teādnud minna teist — kange joma-

aia läbbi, mis ennese siise aiasin, omma murre wähhendada, ja monneks aiaks ommast waewast ilma olla. Agga ei aitnud segi; — mis siis muud, kui wõtsin nou, ennast ärrapua, ja ei mõtlend, et sellega omma hädda paljo suremaks weel olleksin teinud. Ja minnewal pühhapawal piddi nou tbeks sama, ja wõtsin kdie omma tasko, ja tahtsin ühhe metsakesksesse minna, mis ei olle kangel. Läksin kirrikust siis möda, agga kellad hellistati, ja kirriko ukсед ollid lahti. Ja se kella hellistaminne se läks minno süddamest läbbi ja mul olli dige surma ahhaustus. Hakkasin käies ruttama, et ei piddand kellad kuulma; agga sedda ennam ruttasin, sedda waljominne nemmad hüüdsid. Tulli siis mo mele: „Ehk on wahhest parrem kül, kui esmalt kirriko weel lähhan; ehk leian seält monne hea sanna ennesele tee peäle!“ ja tullin taggasi ja läksin kirriko. Rahwa laulminne jo olli otsas, ja

teie, armas Oppetaja, hakkasite ärraselle tamisse saanakš jo luggema: „Innimesse Poeg on tulnud õnsaks teggema, mis on ärrakaddunud!“ — ja kohhe siis langesid kui somuksed mo silmade peält mahha; ja hakkasin wärrisema ja kartma ja isseennese wasto ütlemä: „Ka minna ollen ärrakaddunud, et ep olle minnul peästmist lota, ei siin egga iggaweste!“ Agga teie, armas Oppetaja, hakkasite Jesussest nüüd räkima, ja kuida Temma armastusses keik on otsimas, mis on ärrakaddunud, et Ta keiki saaks peästma ja õnsaks teggema, ja siis ka minno süddames sai lotus assuma, ja sedda ennam teie rääksite, sedda selgemaks se mulle sai, et armas Õnnisteggia mindki woib ja tahhab peästa, ja kui teie Amen ütlesite, ma siis olin selle peäle ni julge, et rõmoga ma koio läksin, kdie tullesse wiiskasin, põlweli mahhalangesin ja ennast iggaweseks parrandusseks omma Jõsanda

Jesusse kätte lubbasin ja andsin. Ja sest
sadi on armas Sunnisteggia mind aitnud,
ja on mo hädada wähhendanud, ja ma lodan
kindlaste Ta peäle, et Ta mind ka weel
saab aitma, ja mo ello otsani mo abbi
saab ollema. Ja waatke nenda, armas
Oppetaja, ollete, Jummal sure armo
lábbi, mo ihho ja mo hinge peästnud.

Sure süddame liggutamisse ja pühha
rõmoga, olli se armas, kallis Oppetaja peält
sedda kuulnud, mis mees olli rākinud, ja
panni siis weel senna jure, üteldes: Wata,
armas sõbber, nenda woib suur Jummal
taewas, wahhest ka firriko kellad ommaks
kāsufks ja teniaks tehha, otsima ja koio
toma, mis on ärrakaddunud! Agga siis ta
wõttis kätte se leitud ja peästetud õnna
hingega, põlveli maas, Jummalat tän-
nada ja kita.

Kadduw mailma lust.

Sedda tõssisema melega meie omma Jē-
sandat ja Sunnisteggiat tunnistame, sedda
ennam teotakse meid mailmast. Kui sa
ütled: kargaminne, tantsiminne, māngi-
minne, tühja lusti taggaiaiminne, se keif
on pat; — sind siis naertakse ja õldakse,
et olled jõlle, ja armatakse õige kül ollewad
ja walgušest, kui ütlewad: „Kes ei pea
lusti ka, tedda pean albiks ma.“ — Agga
ärä sest ei pea luggu, waid jā sinna agga
tõssise melega Jēsanda pole hoidma ja
Temma järrele kāima; küllab Temma sedda
sulle kätte tašub. Temma jo isse ütleb:
„Õnsad ollete teie, kui innimesed teid
minno pārrast laimawad, ja takkakiusawad,
ja rāgiwad keifsuggu kurja teie wāsto, kui
nemmād walletawad. Rõmustage ennast,
ja olge wāgga rõõmsad, sest teie palk on

suur taewas. Sest nendasammoti on nem-
mad takkajusanud need prohwetid, kes
enne teid olnud." Matt. 5, 11. 12. Wiim-
ne ots saab ülesnäitma, kes keigeparramat
otsa ennesele wallitsenud. Kui same surre-
ma, küllab siis saab selgeks sama, kas lah-
kem asfi, kui olleme mänginud ja tantsinud,
ja wäggewad mehhed olnud wina joma,
ehk kui mailma kadduwat rõmo ja lusti
olleme põlganud, ja waikseste ja Jumma-
lakartlikkult ja waggaste omma ello olleme
aianud. — Üks innimenne, kes mailma
rõmus ja roppo ello olli ellanud, sai haigeks
ja otis omma surma tullemä. Temma hinge
karjane tuli ta jure ja püdis tedda ärratada
ja nüüdki teise mõtte peäle sata; agga et
ei mõund temma sanna; ta siis wiimaks
ütles: „Ehk sa nüüdki wahhest tahhad pil-
lipuhhujaid, ehk ommad lusti seltsimehhed,
et ka wiimse otsas rõmopiddo nendega
weel saaksid piddama? Sest tantside ja

farrates olli waene mees mittokord omma
seltsi wasto kites üttelnud: „Saab inni-
menne rõmo-lustis ellanud, ja õnsaste sess
surnud, kurrati arro siis on rikkutud.“
Agga ei märkand sestki mees. Onneto ta
luggu olli, ja wägga hallelik ta surm. —
Agga jälle üks teine, kes olli Jummalale
truiks jänud, ja põlganud, mis truust kelab,
se wõttis omma haigussees heal meel sed-
dasamma tehha, mis terwest peast temma
rõdm ja jahhutamisseks temmale olnud;
pallus Jummalat, ja tulletas Temma armo,
Temma hallastamisse rikkust, tännades ja
kites omma mele, ja otis surma tundi rõ-
moga, kunni ei nähtud tedda ennam; —
rahhoga ta olli lainud. Sest ep olle walle
sanna se, mis kirri ütleb: „Õnsad on need
surnud, kes Jõsandas surewad sest aiast;
tdest, ütleb se Waim, et nemmad peawad
hingama ommast waewast, ja nende teud
käiwad ka nende järrel. Jlm. ram, 14, 13.

— Sepärrast, kui omma surma modis weel,
heamelega omma ellowisi mele woime tulle-
tada, keigeselgem tunnistusse märk on se,
et ello olli Jummal meele pärrast; agga
kui ei woi surma peäle mõttelda, muud kui
agga ahhastes ning kartes, selge aäsi siis,
et ep olle meie Jummal, waid kurrati
tõdd teinud siin ilma. Oh Issand,
armas Jesus, anna sepärrast armust Sinna
isse, et keik ilmalikko kadduwa ja tühja
lusti mahhajättame, ja Sinno seest omma
rõmo otsime, et kui surma kord saab tulle-
ma, Sinno sees õnaste ka lahkume. Amen.

3.

Abbi hädä sees.

(Ühhe Saksa keele armsa ramatõkse seest
wäljafirjotud, mis kutsutakse ueks Pühha-
päwa ramatõks.)

Minno õnsta issa maias olli se wiis, et

igga õhto keige omma perrega kofko tullu-
me, lauldes ning Jummalat palludes, Iss-
sandat tenima, ja nenda siis piddasime ja
pühhitsime iggakord päwa wimist otsa.
Süggise ja talwe aial lugges issa meile ka
ühhe peatükki Piiblist, ja panni wahhest
head õppetust weel senna jure. Agga suisel
aial ei luggend temma meile Piiblist,
muud kui agga Pühhapäiwil, ja ütles, et
ihho on sel aial tõ ja waewa pallawa läbbi
jo nenda keigest jouust ilma, et suur lugge-
minne siis ei aita. Ja sesinnane meie armsa
issa maias wiis on meile keikile hinge kassuks
tulnud. Olleme jo warra Jummalat õppi-
nud tundma ja armastama, ja ep olle
kiusatussed, egga ufkutamissed pahha peäle,
meist heamelega woinud jaggo sada; sest
et Jummal meie silma ees ja süddames.
Andko armas Jummal, et keik laste wan-
nemad omma lastega, ja leiwawannemad
omma perrega sedda head wisi saaksid pid-

dama; ka parrast omma surma weel nem-
mad siis saaksid head ja õnnistust keikile
neile saatma, kelle hinged Jummal nende
holeks annud. Ammo olled puhkamas, ar-
mas, wagga isä! agga ei sa minna need
pühhad õnsad tunnikesed ilmaške ärraun-
nustama, mil Jēfanda meie Jummal ja
Õnnisteggia ees, sinnoga seisime ja sinna
palwes meiega Temma pole õhkasid, ja
kirja sanna meile lugesid ja kiitsid. Pühha
rõõm siis paistis iggakord so silmist, ja isä-
lik armastus olli sinnust nähha, ning se tõs-
sine ja kindel nou, meid diete juhhatada
ja tele meid sata. Jummal au-järje ees
weel tahhan sind tännada, mo armas, kal-
lis isäke, et sa mind jo lapsesadadi olled
õppetanud, omma Lojat, omma Peästjat,
omma Õnnisteggiat tundma, uskus Tedda
armastama, ja keik omma murret Temma
peäle weretama. Jah tõeste, mo armad,
sellesinnatse lehhakesse luggejad, Jēfanda

peäle lootma, sedda minna kül ollen keigeen-
namiste neil koddosel luggemisse tunnil
õppinud. Sest mo armsa wannemattale juh-
tusid mitmed õnnetusēd, ja mitmed willet-
susēd piddid nemmad ärrakandma. Ja
ollid murre ja herdušse kibbedad pāwad kā,
isä siis wõttis luggemisse tunnil, isē palwe
sanna, isēärralisē laulo salmi, ja sekordse
murre ehk waewaga diete ühtesündsawa
Piibli sannaga ennast üllestoetada ja kan-
natusē jouole jätko püda. Ja ka sinna,
mo üpriš wagga kallis, armas emmake, ja
kelle armastus ja heldus saab allati mo
meles seisma, — eēs ka sinno südda ei saand
usso julgust kätte, ja lotust Keigewāggewama
peäle, keēs se armastus ja heldus isē —
kui sa Temma kalli tootusē sannad kuulsid
ja so pallumissed süddant so sees, taewa
pole tõsisid! Õnsad ollete, sest ep olnud
teie lotus mitte tühhine. Kitsikusēs hüüd-
site Jēfandat appi, sepārrast on Temma

teid ka laia paiga peäle saatnud, ja on teile tõeks teinud, mis Ta keikile usklikkudele on tootanud: Ei tahha ma sinust mahhajada, egga sind mahhajatta." Jes. 1, 5. Onnis ollen ka minna, sest teie jälgid möda kääes, ollen minnaga tunda sanud, et sanna ei wallete, kui ütleb: „Parrem on Jehowa jure kippuda, kui innimesse peäle lota." Laul. 118, 8. Ja et tõeste hea on, Is- sanda jure kippuda, sest sain õiget selget arro, kui ühhel korral hädä olli suur. Ja tahhan teile, armad sõbrad, sedda asja ülleärakida; sest wist on monni teiege hulgas, kes willetsusse ja waewa al. Ehk sate sest wahhest suggoge ennestele rõmustust ja finnitust.

Aastal 1772 äppardas Jummal wilja — teie teate — ja leib olli wägga kallis. Üpris wägga piisut olli sedda leikust olnud, ja rahwas ollid sure waewa sees. Paljo waesi hulkusid omma lastega möda maad,

Paebasid omma hädä, hullusid ja nutsid ilma abbi lootmatta. Ehk wahhest monni teiege hulgast, armad lugejad, ei teadnud seford isse, mis suhho piäta õhto, ehk kust pallokest sada teisel hommikul. Minnoge isä maiaš, armad, olli selsammal aastal kitsas kä. Hulk lapsi olli toita, sedda wilja olli wägga wähhä ja ep olnud rahha osta; sest piisut aega olli sest, kui isä surest rahhast ilma jänud. Selsammal kirjõ aial nüüd, ja se olli pärrast Joulo ühhel redel — tullime ka omma luggemisse tunnil ja luggesime, kui immelikult Jesus wiis tuh- hat meest olli toitnud, ja isä õppetäs ni armsa sannaga, kuida Onnisteggia se rahwa peäle hallastanud, ja räkis meile keik sedda suurt head iggapiddi ülles, mis Ta neile teinud. Algga emma nuttis ärdaste; rõõm olli temma süddames, agga siiski kurbdus ühtlase, ja ei woinud temma, muud kui piddi agga ülleärakima ja ütlima:

„Jah, tõeste, kui sefinnane wäggew ja
üpris wägga armolinne aitaja meiegi jures
saaks ollema, ei kardaks minna seddagi
aastat. Küllab olleme mõnne tündre oõsa
roheminne omma põllo peält sanud, kui
paljo teisi, agga mis sestki saab ni mitmele?
ja näitis kãega meie, piisokeste peäle. Agga
isõa loi hiljokeste kãega emma selja peäle,
ja ütles: „Ärra nutta, emmake. Sesam-
ma Jõsand, kes sekord aitamas olli, se
woib ja saab meidki aitama. Ei olle Temma
kaddunud, Ta ellab alles, ja wallitseb tae-
was. Ja Temma kã on, — kui pühha
kirri ütleb — keif se melewald taewas ja
Ma peäl. Ei sa Temma meid ellades un-
nustama, sest Temma on mailma otsani
nende jures, kes on Ta ommad.“ Ja nüüd
hakkas sest armsast laulust: „Mis wae-
wab sinno süddant“, ja mis meie keif
tundsiime — need kallid salmid laulma:

„Oh! jätta murred mahha,
Mis süddant waewawad,
Ming wõtwad wallo tehha,
Et wägga kurwaks saad.
So kõhhus polle seada
Need asjad ilma peäl,
Kül Jummalal' on teada,
Mis kassuks tulleb teäl.

Keif Temma hõleks anna,
Sest keif Ta targast teeb,
Siis saad sa immeks panua,
Kui se keif korda läab,
Mis Temma tootanud,
Ming targa nouga
Se, mis sind kurwastanud,
Woib pea kauta.“

Ollen need kallid salmikesed mittokord
kül laulnud, agga ei ial weel nisugguse
süddame-tundmisõega, kui sekord; ja kei-

kist, kes ollid jures, olli peält nâhha, et keik
ollid neist ligutud, otsego minna. Sureste
rõmuštud ja Jummalaitawa kâe peäle
julged, heitsime nüüd iggaüks omma wodi
maggama. Agga hommiko warra, kui üles-
tousime, wata, siis tullid kaks wankret,
wilja kottit peäl, meie toa ukse ette. Mo
isä wanna tutaw, seitse pennikoorma
maad meilt ärra, se satis isäle ramatofirja,
mis alles minno kâ, ja mis ma omma ello
aeges tahhan hoida; ja temma kirjotas se
ramato sees nenda:

„Armas sõbber, olled minnewal aastal,
kui rahhe mo wilja rikkus, semet ja leiba
mulle laenanud. Sadan sedda nüüd tän-
noga so kätte, ja suggu weel peäle, laeno-
kasuks. Kullab sedda seförd sulle tarwis;
sest ollen kuulnud, et teie mail wilja saak
wägga kassin. Ei te minna sulle sellega ei
paigast ennam head, kui sinna mulle olled
teinud. Ärra siis wõtta mind mitte tän-

nada, waid tänna Jummalat, et Temma,
armas, mulle seförd sedda jaggo on annud,
et ma ka sinnule, mo armsa sõbrale, sest
suggu woisin jaggada,” n. t. s.

„Wata nüüd, emmake! — ütles isä
sure rõmoga. Eks meie Jäsand olle tänna-
pääw weel sesamma, kes Ta wannast
on olnud? — Ka meie piiskole on Temma
jätko annud ja sureks sedda teinud.” Ja
rõmo nuttes kostis emma: „Ennä, nüüd
nään tõeste ja täieste, et meie Jummal
aitab, ja et Ta keddagit ei unusta, kelle
lotus Temma on! —

4.

Suur küssimine.

Uhhe ausa, wagga kingseppa isända jures,
Tehwen nimmi, olli üks pois õppimas,
kellega temma esioitsa wagga rahhul olli;

agga parrast olli teine luggu, ja leidis iggapääw temmast süüd, et piddi temma peäle nurrisema, agga wimaß ei aitnud, muud kui piddi poisile üttema, et ta ei woi seddas suggust Jummalafartmatta loma mitte ommas maias piddada. Waatke, ütles temma korra poisi wõdra-issa wästo, kül pallun ja rāgin temmale iggapääw Kristusfest, ja taewast ja pōrgust, et kīwwi peafß rūsufß minnema; agga ep olle poisil kõrwo kuulda ei Kristusfest, egga holi temma taewast egga pōrgust. Eß se polle hirmus luggu? — Hirmus kül, Jummal parrago, kostis Kristo, — se olli wõdra-issa nimmi. — Agga kas ollete poisi parrast monnikord ka Kristusfega rāfinud?

Ei olle ma sedda kül mitte teinud, armas Kristo, ütles Tehwen. Jāgo pois siis kül weel monneß aiaß mo jure, ja tahhan fest sadik saggedaste ja süddamest temmast Kristusfega rāfida, kellele kirjas nimmi pan-

nasse: Immelif, nouandja, wāggew Jummal, rahho wūrst: " Jes. 9, 5. Kūllab Temma saab aitma. Ja ei rāgind Tehwen fest pāwast sadik mitte agga Kristusfest, waid paljo ennam weel Kristusfega ommas kambrißes, ja Kristus teggi poisi teiseß, andis temmale sannakulelikko, wagga süddame ja ue ja kindla Waimo.

Ehß sinna, armas luggeja, olled wahhest sessammas hādda kimpus, kui Tehwen. Tulgo Kristo suur kūsminne — tdeste se on suur — siis kül so mele, ja ārra heida omma lotust ārra, kurni sa teinud, mis Tehwen teggi. Kūllab siis saad toime sama, ja ni tdeste, kui Piiblist loed: „Jggauß, kes pallub, se saab, ja kes otßib, se leiab, ja kes kōpputab, sellele tehakse lahti.“ Matt. 9, 8. Luf. 11, 10.

Wihhane wend.

Uhhel wennal olli se pahha wiis, et ta kohhe wihhaseks sai, kui ta omma wendade ehk teiste seltsis olli. Ta sepärrast ütles isseennese wasto: „Ma tahhan diete kätte wõtta, ja ühhe üksiko kohta ellama minna; küllab mul siis saab rahho ollema!“ Laks siis ühhe kopa ellama. Agga ühhel päwal laks ta ühhe riistaga jdest wet toma, ja panni riista weega Ma peäle seisma; agga riist laks ümber. Ta siis täitis riista teist korda; agga riist laks ta ümber. Ta nendasammoti ka kolmat korda. Agga siis ta sai wihhaseks, ja ldi riista wasto seinä puruks. Agga kui film nüüd nende potti tükide peäle langes, ta siis tundis, et wanna wihha waen temmast jäggo olli sanud, ja wõttis kätte, ja laks agga jälle omma kohta taggasi.

Eks mitto tõmees ei te omma tõriis-tadega, kui tõ ei tahha kohhe korda minna, Jummal parrago, nendasammote; wiiskab neid tullist wihha täis, ommast kääst, nago olleksid nemmad pahha teinud. Eks mitto, kes teisi peab õppe-tama, agga isse diete ei tea, ei sa wihhaseks, kui teised ei sa arro, ja hakkab neid sõimama ja löma. Eks mitto ka tänapäaw ei mõtle, kui agga ep olleks mul tarwis innimeste hulgas ellada, kus mind ühtepuhko wihhale kiusatakse, küllab saaksin waikne ollema ja rahhul. Agga ep olle nenda; meie ennestee sees on waenlane, ja ei lahku, kunni meie ei sa ueks mele waimus, egga wõtta ennestee peäle sedda uut innimest, kes Jummalä sarnatseks on lodud tõssise digusse ja pühitsusse sees.“ Ewes. 4, 23. 24.

Lapse rummalus.

Karjane ühhe weikse linna kohhal, warrastas ühhe koddanikke kääst wilja, põningult. Warras kuleb heäle; mis muud, kui wiskab kotti lugist wälja ja isse treppid alla järrele, agga jättab ommad kingad senna, heinte peäle, et taäsa saaks kääia. Teisel päwal leiab koddanik need kingad ülles, ja hakkab kohhe karjatsa peäle mõtlema; wõttab kingad kätte, ja lähhab ta jure. Karjane kostab, et need ep olle temma kingad mitte; agga lapsok kohhe ütleb: „Ennä, isake, so kingad.“ Wargus nüüd olli wäljas; agga mis lapsega sündis? Koddanik sai agga lainud, kohhe siis sai laps head lõki, et tõt olli rakinud.

Ehk sinna kül ei warrasta, agga ehk sa siiski omma lapsele pahhaks panned, kui

ta omma rummalusse sees monda sinnust üllesräägib, mis on tõssi, ehk walge ette toob, mis sa ülleskohtusel kombel wahhest tahhad sallaja piddada? Kas sa ehk moistad last ka sellepärrast soimata ja lüa? Ehk olled sa wahhest niisugunege, et sa lapsele kääsko annad, ehk temmale kidad, et lubba waltetki räkida, kui hädda kää. Matt. 10, 6.

Soudma: mehhed.

Morned laewa: mehhed tahtsid patiga ülle sure ide minna. Kaks neist hakkasid soudma, kalda wästo selga pörates, kuhho tahtsid minna, ja üks seisis sapsojures ja pöras pati. — Mendasammoti on sellesinnatse ilmalikke ello idel igga: mehhel ka omma laewoke, ja peame

rohkeste soudma ja selga pöördma keikile,
mis ees, ja Jummal, se õige türimehhe
peäle lootma, kes laewofest küll nenda
pörab, kui meil iggakord hea ja tarwis.
Laewamehhed olleksid rummalad, kui tah-
haksid teed näha, mis käiwad; paljo
rummalamad weel meie, kui omma mois-
tussega omma ello teed tahhame ärra-
arwata. Ei muud, kui soudkem roh-
keste ja pallugem Jummalat, kes türist
omma pallet heldeste meie pole pörab;
agga Temma kä olgo tüür, küllab Ta
pörab laewofest õiete, ja õnnistab meid
peälegi.
